Boodschappentas vergeten? Dat is dan 69 cent ‘boete’

Posted on 24 juli 2024 by Menno Tamminga

Komt een man in de supermarkt….

De man bij de automaat voor lege blikjes en flesjes was al even bezig, toen ik me in de rij aansloot. Op de display kon ik zien dat hij inmiddels voor meer dan 8 euro statiegeld had ‘verdiend’. Bij deze automaat bestaat geen privacy. Dat waren dus meer dan 55 blikjes en flesjes à 15 cent per stuk. Naast hem stonden twee grote shoppertassen plus drie plastic draagtassen. Daar hadden de blikjes en flesjes ingezeten.

De man was klaar, hij pakte het bonnetje uit de machine en deed een poging de vijf tassen op te vouwen en in de afvalcontainer te persen. Dat lukte niet. De ronde opening van de afvalbak was veel te klein. Hij probeerde het nog eens en liet het toen maar zo.

Ik keek hem na.

Goed en fout

Wat had ik hier gezien? Meneer was een modelburger, die de plastic- en blikrecycling vooruit hielp. Maar vervolgens dankte hij zijn herbruikbare tassen af. Fout! Hij liet voor zeker 3 euro aan tassen en shoppers achter bij de afvalbak. De waarde van een boodschappentas keldert na het eerste gebruik, ik weet het, maar toch… . Zijn er zoveel mensen welvarend genoeg om de tas al na één boodschap weg te doen? Slingeren daarom nog best veel supermarkttassen over straat?

De overheid wil met het statiegeld recycling bevorderen en zwerfvuil bestrijden. Albert Heijn, de leidende supermarkt in Nederland, helpt een handje mee en wrijft u onder de neus dat u zelf een boodschappentas mee moet nemen. Want anders? Anders betaalt u 69 cent voor een plastic draagtas, de zogeheten lussendraagtas. Gemaakt van 80 procent gerecycled plastic (de andere 20 procent is nieuw plastic en moet versteviging geven), staat erop. Een tas voor keer op keer, staat er ook op. Met smiley. De lussendraagtas is de goedkoopste in het assortiment draagtassen. En u betaalt ervoor om reclame te maken. Dat is niet alleen bij AH zo, maar bij alle supermarkten.

De lussendraagtas moet een product zijn met een van de hoogste winstmarges van AH. Wat zal ie kosten? Een paar cent, hooguit een dubbeltje, zeggen mensen die ik ernaar vraag.

Hoho, laat Albert Heijn weten. AH ziet plastic niet als bron van inkomsten en wil het gebruik ervan sterk terugdringen. Dus wordt de plastic tas ten opzichte van de duurzamer alternatieven, zoals de katoenen of de jute tas, duurder en die andere goedkoper.

Leentas

Sinds 2016 mogen winkeliers, met een paar uitzonderingen, geen gratis plastic tasjes meer meegeven. Het doel: minder zwerfafval. Tweede doel: minder plastic is ook minder gebruik van fossiel materiaal.

Elke winkelier beslist zelf hoevéél het tasje moet kosten. Wat doen andere middenstanders? De een vraagt een kwartje, een ander een bedrag tussen de 5 en de 30 cent, afhankelijk van de tas. De bakker blijkt ook twee leentassen te hebben.

Voor vaste klanten die hun tas thuis hebben laten liggen.

Ontmoediging

In mijn vergelijkend tasjesonderzoek valt me één ding op. Bij de meeste winkels kun je boodschappen ook zonder tas wel thuis krijgen. Maar dat zal je bij meerdere aankopen bij een supermarkt als Albert Heijn niet lukken, zeker niet als je ook flessen of zwaardere artikelen hebt gekocht. Dan sta je al ín de winkel. Boodschappen in je karretje. Je bent zogezegd een 'gevangen klant', die niet veel anders kan dan de plastic tas van het rek pakken. Kassa! Dat is dan 69 cent.

In wezen stelt Albert Heijn zich in zijn prijsbeleid voor de lussendraagtas net zo op als de overheid. Sinds jaar en dag probeert de overheid de consumptie van ongezonde producten, zoals tabak en alcohol, te ontmoedigen met accijnzen en heffingen. Andere producten worden juist bevoordeeld, bijvoorbeeld met het lage btw-tarief voor groente en fruit.

De plastic draagtas valt in de categorie producten die ontmoedigd worden. Een recente *Allerhande*, het maandblad van Albert Heijn, legt uit waarom. De productie van 7 Albert Heijn plastic draagtassen komt overeen met de totale uitstoot van één kilo broeistofgas. Slecht voor het milieu. Die ene kilo staat ook gelijk aan 300 uur een ledlamp laten branden of 5 kilometer vliegen per persoon.

Dus als je de tas toch koopt, krijg je een soort strafheffing bovenop de kostprijs. Je kunt 't ook een boete noemen.

Communistische heilstaat

Afgaande op de meneer die vijf tassen in de prullenbak probeerde te proppen en wat ik zo op straat tegenkom, voorspel ik de winstmarge van de lussendraagtas een profijtelijke toekomst. Een deel van het publiek wil kennelijk zijn gedrag niet aanpassen, dus dan is de oplossing simpel: maak de tas nog duurder. Zo zou een overheid redeneren in het publieke belang.

Maar Albert Heijn is geen overheid, maar een particuliere onderneming die meer omzet en winst nastreeft, maar tussen de schappen door ook publieke taken op zich heeft genomen. En het mes snijdt bij Appie aan twee kanten: fout gedrag (tas vergeten), wordt afgestraft met een dure draagtas én de kassa rinkelt.

Wat u moet doen? Mijn tip dateert uit de tijd dat de Sovjet-Unie een communistische heilstaat was. Je wist nooit wanneer een winkel weer volle schappen had. Dus was het devies: zorg dat je altijd een tas bij je hebt.

Menno Tamminga *is economisch columnist van Wynia's Week. Eerder was hij redacteur en columnist van Het Financieele Dagblad en van NRC Handelsblad.*

Wynia's Week *wordt mogelijk gemaakt door de vrijwillig betaalde abonnementen van de lezers. Doet u al mee? Doneren aan Wynia's Week kan* ***HIER****. Hartelijk dank!*